

művet említi. Ez az adat az Adalékokból törlendő lenne — SZABÓ Károly i. h.-ének a fentiek értelmében való helyesbitése után.

LÁSZLÓ VINCE
ciszt. r. tj.

Adalékok a külföldi magyar sajtó bibliographiájához.

Az alábbiak első részében az 1919—1925 közötti időben külföldön megjelent forradalmi irányú magyar időszaki sajtó, az úgynevezett emigrációs sajtó bibliografiájához adok néhány adalékot. Hozzácsatolván a második részben egyéb külföldi hírlapokban és folyóiratokban megjelent cikkek jegyzékét, melyek ugyancsak forradalmi irányzattal magyar viszonyokkal foglalkoznak vagy a forradalmak bukása után külföldre menekült magyarok tollából származnak.

I.

1. **Ádám és Éva.** Fel. szerk. STENZEL, Johann. Ind. 1924 márc. 14-én. Wien. Kiad. Julius Fischer Verlag. Ny. «Ring» Druck- u. Verlagsgesellschaft. Megjelent hetenkint. 1924. I. évf. 1—9. sz.

2. **Akasztott Ember.** Az egyetemes szocialista kultúra orgánuma. Fel. szerk. HARTL, Franz. Ind. 1922 nov. 1-én. Wien. Kiad. Barta Sándor. Ny. Elbemühl. Megjel. határozatlan időközökben. 1922. I. évf. nov., dec., 1923. febr., 1923. márc. 20-án *Ék* címen.

3. **Bécsi Kurir.** Fel. szerk. ZILÁHI László. Ind. 1924 jan. 17-én. Wien. Kiad. Major József. Ny. Engel u. Söhne, jan. 31-től Köstelbauer Fr. és Tsa. Megjel. minden csütörtökön. 1924. I. évf. 1—12. sz. Az 5., 8. és 9. számnak két, ill. három kiadása van.

4. **Bécsi Magyar Ujság.** Szerk. RÓNA Lajos, 1920 febr. 13-tól LÁZÁR Jenő. Főszerkesztő 1923 febr. 1-től JÁSZI Oszkár. Fel. szerk. a lap megindulásakor KONSTANDT Richard, 1920 aug. 31-től TOLLMANN A. J. Ind. 1919 okt. 31-én. Wien. Kiad. Róna Lajos, 1922 okt. 18-tól Barna S. Ny. Vernay, 1923 máj. 23-tól «Vorwärts». Megjel. naponta. Megszűnt 1923 dec. 16-án. 1919. I. évf. 1—49. sz., 1920. II. évf. 1—308. sz., 1921. III. évf. 1—312. sz., 1922. IV. évf. 1—299. sz., 1923. V. évf. 1—293. sz.

5. **Bunkó.** Szerk. NAGY Andor. Fel. szerk. TONWEBEL Károly. Ind. 1921 márc. 12-én. Wien. Ny. Hamburger, ápr. 24-től a Norbertus nyomda «Ipag» osztálya. Megjel. hetenkint. 1921. I. évf. 1—8. sz.

6. **Diogenes.** Fel. szerk. BRAKL Károly, 1923 júl. 28-tól ANTAL I.

Viktor. Ind. 1923 júl. 7-én. Wien. Kiad. dr. Fényes Samu. Ny. Brakl Károly, 1923 júl. 28-tól «Iona». Megjel. hetenkint. 1923. I. évf. 1—26. sz., 1924. II. évf. 1—38. sz.

7. **Egység.** Irodalom, művészet. Szerk. KOMJÁT Aladár és URTZ Béla. Fel. szerk. STERNBERG T., 1923 máj. 1-től KÖHLER, Karl. Ind. 1922 máj. 10-én, Wien. 1923 máj. 1-én, Berlin. Kiad. Sternberg T. 1923 máj. 1-én Köhler. Ny. Steinmann Ig., 1923 máj. 1-én, Friedrichstrasse Druckerei G. Megjel. havonta. 1922. I. évf. máj. 10. 1. sz., 1923. II. évf. máj. 1. 6. sz.

8. **Ék.** Az egyetemes szocialista kultúra orgánuma. Fel. szerk. HARTL F. Ind. 1923 márc. 20-án. Előbb *Akaszott Ember*. Wien. Kiad. Barta Sándor. Ny. «Elbemühl». Megjel. határozatlan időközökben. 1923. I. évf. márc. 20., máj. 15., szept. 1-i sz.

9. **Az Ember.** GÖNDÖR Ferenc politikai hetilapja. Főszerkesztő GÖNDÖR Ferenc. Fel. szerk. SCHUBERT Károly, 1920 jan. 9-től SCHWARZ Frigyes, 1921 nov. 20-tól ANTAL I. Viktor. Ind. Bécsben 1919 nov. 13-án. Wien. Kiad. Göndör F. Ny. Steyrermühl, 1921 jan. 16-tól Wiener Graphische Werkstätte, márc. 13-tól Gesellschaft für graph. Industrie, ápr. 24-től Norbertus nyomda «Ipag» osztálya, máj. 29-től Weiss és Neumann, 1922 márc. 11-től Steinmann, 1923 júl. 15-től «Ivna», szept. 30-tól «Ring», 1924 máj. 22-től «Ivna». Megjel. hetenkint. 1919/20. III. évf. 1—59. sz., 1921. IV. évf. 1—52. sz., 1922/23. V. évf. 1—36. sz., 1924. VI. évf. 1—30. sz., 1925. VII. évf. 1. sz.

10. **Értesítő.** Könyomatos. H. és é. n. 14. sz.

11. **Értesítő.** Fel. szerk. SCHLESINGER Gusztáv. Wien. Kiad. a szerk. Ny. «Elbemühl». Megjel. hetenkint. 1921. II. évf. 20—52. sz. (43. és 47. száma *Új Világ*, 45. száma pedig *Szegény Ember* címen is megjelent.) 1922. III. évf. 1. sz.

12. **Fiatalkommunista.** A csehszlovákiai kommunista ifjúság munkások lapja. Fel. szerk. FUCHS Imre. Prága. Kiad. a szerk. Ny. Občanska nyomda. 1921. I. évf. 8., 10—11. sz.

13. **Halmi József Riportlapja.** Fel. szerk. RICHTER Robert. Ind. 1922. Wien. Kiad. Halmi József. Ny. «Elbemühl». Megjel. kéthetenként. 1922. I. évf. 1. sz. 1923. II. évf. 1—7. sz.

14. **A III. Internationale.** Jekaterinburg. A *Die III. Internationale* c. lap magyar része. 1920. 16. sz.

15. **Ifjúságunk Internationale.** A kommunista ifjúságunk internationale lapja. Wien. Ny. «Elbemühl». 1921 márc.

16. **Internationale.** Kommunista tudományos folyóirat. Fel. szerk. RÖDL Lajos. Ind. 1920 febr. Kiad. a Kommunisták Németausztriai Pártja. 1920. I. évf. 1—2. sz.

17. **Jövő.** Szerk. GARAMI Ernő és LOVÁSZY Márton. Fel. szerk. RÓTH Géza, 1921 márc. 4-től EITELBERG M. Ind. 1921 febr. 23. Wien. Kiad. Garami Ernő és Lovászy Márton, 1921 márc 4-től «Jövő». G. m. b. H. Ny. «Vorwärts» nyomda. Megjel. naponta. Megszűnt 1923 máj. 3-án. 1921. I. évf. 1—271. sz., 1922. II. évf. 1—299. sz., 1923. III. évf. 1—102. sz.

18. **Kérges Tenyér** egyesítve a Férges kenyérrel. Könyvomasz h. és é. n. (1919?) I. évf. 1. sz.

19. **Kongresszusi Tudósító.** Fel. szerk. SCHLESINGER Gusztáv. Ind. 1921. Wien. Kiad. Schlesinger Gusztáv. Ny. «Elbemühl». 1921. okt. 1-én. 50. sz.

20. **Köztársaság.** Lapvezér KÁROLYI Mihály. Főszerkesztő VEÉR Imre. Szerk. DUGOVICH Viktor. Júl. 11-től Károlyi és Dugovich nincsenek a lapon megnevezve. Ind. 1925 máj. 1-én. Az első évfolyam megjelent Budapesten 1919 aug.—szept. havában. Páris. A kiadóhivatal igazgatója Sziklay Béla, júl. 11-től Kenéz Béla. Ny. Imprimerie de la Bourse de Commerce. Megjel. szombaton. Negyedik oldala a lap francia nyelvű kivonata *La République* címen. 1925. II. évf. 1—12. és 21. sz.

21. **Ma.** Aktivista művészeti és társadalmi folyóirat. 1921 márc. 15-től Aktivista folyóirat. Főszerkesztő KASSÁK Lajos. Fel. szerk. BRÜGEL, Fritz. 1921/22. VII. évf.-től KALMER, Josef, 1924 szept. 15-én SUSKE, Hermann. Mint a Budapesten megjelent Ma folytatása indult 1920 máj. 1-én. Kiad. a felelős szerkesztő. Ny. Vernay A.-G. Megjel. szabálytalan időközökben. 1920. V. évf. 1—4. sz., 1921. VI. évf. 4—9. sz., 1921/22. VII. évf. 1—8. sz., 1922/23. VIII. évf. 1—10. sz., 1924. 8—9. sz.

22. **Panoráma.** Képes hetilap. Fel. szerk. JANKÓ Ferenc. 1923 jan. elejétől a németországi szerk. BÖLÖNI György szept. 30-ig. 1924-ben szerk. BOLGÁR Imre, fel. szerk. STENZEL, Johann. Ind. 1921 nov. 20-án, megszűnt 1923 okt. 14-én. Újra ind. 1924 ápr. 12-én. Wien. Kiad. a szerkesztő, 1924 ápr. 12-től Panorama Verlagsgesellschaft. Ny. Öst. Zeitungs- u. Druckerei A.-G. és Vernay A.-G. 1922 dec. 24-től Phönix Berlin. 1923 szept. 30-tól Gesellschaft für graphische Industrie, 1924 ápr. 12-től a szöveget «Ring» és a mélynyomást a Gesellsch. f. graph. Industrie, júl. 13-tól «Ring» nyomda egyedül állítja ki a lapot. Megjel.

hetenkint. 1921. 1—6. sz., 1922. II. évf. 1—51. sz., 1923. 1—41. sz., 1924. 1—14. sz.

23. **Párisi Futár.** Le Courier de Paris. Szerk. BEN AMI. Ind. 1924 febr. 10-én. Páris. Kiad. «Párisi Futár» Lapkiadóvállalat. Ny. Polgár V. Megjel. minden vasárnap. 1924. 1. sz.

24. **Párisi Munkás.** Szerk. LELEU R. Ind. 1924. Páris. Kiad. a C. G. T. U. kötelékébe tartozó Magyar Szakmaközi Bizottság. Ny. Beresniak L. Megjel. havonta kétszer. 1924. I. évf. 7. sz. és II. évf. 16. sz.

25. **Párisi Ujság.** Journal Hongrois de Paris. Főszerkesztő: HALMI József. Ind. 1923 dec. 9-én, megszűnt dec. 10-én. Páris. Kiad. Volsky Viktor. Megjel. naponta. 1923. I. évf. 1—2. sz.

26. **A Pénzvilág.** Szerk. RÓNA Lajos. Fel. szerk. KONSTANDT, Richard. Wien. Kiad. Róna Lajos. Ny. Vernay A.-G. Megjel. hetenkint. 1919. IX. évf. 16. sz.

27. **Politikai Híradó.** (Könyvmatos napilap.) Szerkesztőbizottság: MADZSAR József, SEBESTYÉN József és SIMONYI Henry. Wien. Ind. 1922 ápr. 5-én. Megjel. naponta. 1922. XII. évf. (!) 1—26. sz.

28. **Proletár.** A III. internationale magyarországi lapja. Fel. szerk. POBISCH Rudolf. Ind. 1920 jun. 30-án. Wien. Kiad. a szerk. Ny. Erste Wiener Vereinsdruckerei. 1920 okt. 7-től «Elbemühl». Megjel. hetenkint. 1920. I. évf. 1—27. sz., 1922. II. évf. 1—52. sz., 1922. III. évf. 1—4. sz.

29. **Roham.** Fel. szerk. SUZAR Béla. Irkuck. Kiad. az 5. hadsereg politikai osztályának nemzetközi csoportja. Ny. Typ. nro. 1. 1920. 58. sz.

30. **Új Március.** A kommunisták magyarországi pártjának (a kommunista internacionálé szekciójának) hivatalos lapja. Fel. szerk. ZINNER, Karoline. Ind. 1925 júl. Wien. Kiad. Arbeiterbuchhandlung. Ny. Hermann, Carl. Megjel. havonta. 1925. I. évf. 1—2. sz.

31. **Új világ.** Az **Értesítő** 43. száma.

32. **Új világ.** Főszerkesztő BAKONYI Endre, fel. szerk. NEUBRAND Ferenc. Ind. 1920 szept. 3. Wien. Kiad. Új Világ irodalmi vállalat. Ny. IX., Berggasse 31. Megjel. hetenkint. 1920. I. évf. 1—9. sz.

33. **Szabadság.** Kemény László riportlapja. Fel. szerk. STEINER Anton. Ind. 1920. Wien. Kiad. Kemény László. Ny. «Elbemühl». Megjel. hetenkint. 1920. I. évf. 2—13. sz.

34. **Szegény ember.** Az **Értesítő** 45. száma.

35. **Tanácsi Magyarország.** Fel. szerk. ELEK Béla. Ind. 1920. Barnaul. Kiad. az altai gub. O. K. P. magyar osztálya. Ny. Sochnarchoza nro. 3. Megjel. hetenkint. 1920. I. évf. 2. sz.

36. **Tűz.** Az egyetemes kultúra magyar nyelvű folyóirata. 1922 júl.-tól Szépirodalmi, művészeti, tudományos, társadalmi és kritikai folyóirat. Fel. szerk. GÖMÖRI Jenő. 1922 júl.-tól Ausztriában SILBERWERK J., nov. 26-tól ANTAL I. Viktor. Ind. 1921 nov. 15-én. Bratislava. 1922 júl.-tól Wien-Bratislava. Kiad. a szerkesztőség. Ny. Wigand K. T. 1922 ápr.-tól Waldheim—Eberle. 1922 júl.-tól Swoboda et Cie., nov. 26-tól Steinmann. Megjel. kéthetenként, 1922 júl.-tól hetenkint. 1921. I. évf. 1—2. sz., 1922. II. évf. 1—3. sz. és 1—23. sz., 1923. III. évf. 1—6. sz.

37. **Vasárnap.** Irodalmi hetilap. Szerk. KACZÉR Illés, máj. 2.-tól ERDELY Jenő. Fel. szerk. OBLATT Ferenc. Ind. 1920 márc. 28. Wien. Kiad. Erdély Jenő. Ny. Vernay r.-t. Megjel. hetenkint. 1920. I. évf. 1—15. sz.

38. **Világforradalom.** Az O. K. P. Korm. Bizottság magyar agitációs és propaganda osztályának hivatalos lapja. A szerkesztésért felelős a sajtóbizottság. Ind. 1919. Jekaterinburg. Megjel. hetenkint. 1920. II. évf. 1., 4., 7. sz.

39. **Világosság.** Szerk. KUNFI Zsigmond. Fel. szerk. PÖTZL Pál, 1920 aug. 11-től TONWEBEL Károly. Ind. 1920 jún. 1-én. Wien. Kiad. Pötzl Pál, 1920 aug. 11-től Tonwebel Károly. Ny. Vernay r.-t. 1920 nov. 3-tól Wiener Graphische Werkstätte, 1921 márc. 12-től Gesellschaft für graphische Industrie, 1921 márc. 30-tól Norbertus nyomda. Megjel. hetenkint. Megszűnt 1921 ápr. 13-án. 1920. I. évf. 1—30. sz., 1921. 1—14. sz.

40. **Világzsabadság.** A külföldi munkások és földművesek turkesztáni komm. szervezete orsz. bizottságának hivatalos közlönye. Fel. szerk. LORAND. Ind. 1919. Taskend. Kiad. a külf. munkások és földművesek komm. szervezete. Megjel. hetenkint. 1919. I. évf. 25. sz., 1920. II. évf. 12. sz.

41. **Vörös Ujság.** A Kommunisták Magyarországi Pártjának külföldi lapja. Fel. szerk. GABBAY Th. Ind. 1922 aug. 19-én. Berlin. Kiad. Gabbay Th. Ny. Friedrichstadt Druckerei. Megjel. kéthetenként. 1922. I. évf. 1—5. sz.

42. **Vörös Ujság.** Kiadja az oroszországi kommunista párt magyar csoportja. Moszkva. Ny. Typ. Internationala. Megjel. hetenkint. 1920. II. évf. 19—56. sz., 1921. III. évf. 1—20. sz.

43. **Vörös Ujság.** Ind. 1920. Omszk. Kiadja az O. K. P. magyar agitációs osztályainak szibériai területi irodája. 1921-ben ny. Typ. Internationala. Megjel. hetenkint. 1920. I. évf. 19., 32., 42. sz., 1921. II. évf. 1., 14., 23., 25—28. sz.

44. **Vörös Ujság.** Wien. A *Die rote Fabne* melléklete 1920-ban. III. évf. 219—316. sz.

45. **Vörös Ujság.** A Kommunisták Magyarországi Pártja ellenzéki csoportjának lapja. Fel. szerk. SARLAI Sándor. Ind. 1921. nov. 19-én. Wien. Kiad. Sarlai Sándor. Ny. «Elbemühl». Megjel. kéthetenként. 1921 IV. évf. 1—5. sz., 1922. V. évf. 1. és 3. sz.

II.

A. FR. B. Die Pakete des Onkels in Horthy-Ungarn. Jüdischer Preßbericht. 1921. 14. sz.

B. S. Die Publizisten des weißen Terrors. Jüdischer Preßbericht 1920. 8. sz.

BALÁZS, BÉLA: Meine Bibliothek. Der Tag. 1923. 152. sz. — Das Land nebenan. U. o. 1925. 774. sz. — Das stumme Jahr. Jugend-Internationale. Berlin. 1921. 6. sz. — Teatern i den ungerska rådsrepublikern. Zimmerwald Kommunistisk månads tidskrift. Koppenhága. 1921. 10. sz. — Die verglichene Welt. Der Tag. 1924. 494. sz. — Violas Tod. Der Tag. 1923. 131. sz.

BALOG, LADISLAUS: Die jugendlichen Opfer des weißen Terrors. Jugend-Internationale. Berlin. 1922. 6. sz. — Wie lange noch? U. o. 1922. 6. sz.

BIRÓ, LUDWIG: Neues Heidentum. Die Wahrheit. 1922. 3. sz. — Der Weg der Juden. Die Wahrheit. 1922. 4—6. sz.

BOROSS, L.: Die Finanzlage und Finanzpolitik in Sowjetrußland. Internationale Presse-Korrespondenz. 1923. 38. sz. — Die Lage in Ungarn. U. o. 1923. 46. sz.

BOROSS, LADISLAUS: Die erste Gruppe der aus den ungarischen Zuchthäusern befreiten Kommunisten in Moskau. Internationale Presse-Korrespondenz. 1921. 22. sz.

FOGARASI, ADALBERT: Zur Frage der Lehrwerkstätten. Jugend-Internationale. 1920/21. 11. sz.

FRIEDMANN, ALEXANDER: Oskar Beregi. Jüdischer Preßbericht. 1920. 11. sz. — Jüdische Märtyrer: Der Abonyer Schames. U. o. 1921. 20. sz. — Jüdische Märtyrer: Arje Grünbaum, der Metzger von Fülöpszállás. U. o. 1921. II. évf. 18. sz. — Jüdische Märtyrer: Elsa Horowitz U. o. 1921. 19. sz. — Offener Brief an einen Oberrabbiner in Horthy-Ungarn. U. o. 1921. 17. sz.

GÁBOR, ANDOR: Litteratur och revolution. Zimmerwald kommun. Magyar Könyvszemle. 1926. I—II. füzet.

nistisk månads tidskrift. 1921. 4. sz. — Michael Horthy. Jugend-Internationale. 1920/21. 8. sz. — Orgovány. Jüdischer Preßbericht. 1921. 18. sz. — Im Orgoványer Wald. Jugend-Internationale. 1922. 6. sz.

GELLERT, ANDREAS: Geschichte der Arbeiterjugendbewegung in Ungarn. Die Internationale der sozialistischen Proletarierjugend. 1921. 2. sz., 1922. 1. sz.

GEORG: Das Budapester Urteil. Internationale Presse-Korrespondenz. 1923. 22. sz. — Der Budapester Kommunistenprozeß. U. o. 1923. 21. sz. — Der Eisenbahnerstreik in Ungarn. U. o. 1923. 32. sz. — Der Parteitag der ung. Sozialdemokratie. U. o. 1923. 1. sz. — Die Streikwelle in Ungarn. U. o. 1923. 10. sz. — Die Wirtschaftslage in Ungarn und das ungarische Proletariat. U. o. 1923. 2. sz. — Ein Brief aus Ungarn. U. o. 1923. 8. sz. — Neue Massenverhaftungen in Ungarn. U. o. 1923. 28. sz. — Sozialistische Loyalitätserklärung im Horthy-Parlament. U. o. 1923. 29. sz. — Vor neuen Bluturteilen im Horthy-Land. U. o. 1922. 209. sz.

HATVANY, LAJOS: Vor den ungarischen Wahlen. Die Wage. 1922. 20. sz.

HEVESI, A. Die altrussische landwirtschaftliche Ausstellung im August 1923. Die Arbeit 1923. 6. sz. — Kleinbetrieb und Großbetrieb in der Landwirtschaft. Internationale Presse-Korrespondenz. 1922. 156. sz. —

JÁSZI, OSZKÁR: Der Wahlkampf in Ungarn. Die Wage. 1922. 21. sz. Die Spaltung der ungarischen Reaktion. Die Glocke 1923. 1. sz. —

KÁLDOR: Kommunistische Jugend-Erziehung vor der Diktatur des Proletariats. Jugend-Internationale. 1920/21. 7. sz.

KÁROLYI, MICHEL: Ai democratici e ai pacifisti di tutto il mondo. Critica Sociale 1922. 8. sz.

KELEN-FRIED, JOLANTHA: Die Volksschulpolitik der Kommune. Das Proletarische Kind. 1922. 1. sz.

KIRÁLY, A.: Die Bedeutung der ungarischen Streiks. Internationale Presse-Korrespondenz. 1922. 197. sz. — Der 7. Kongreß der ungarischen Gewerkschaften. U. o. 1923. 15. sz.

KIRÁLY, ALBERT: Die Henkersknechte Horthys für die Enthaffung der Sozialrevolutionäre. U. o. 1923. 6. sz.

KOLLONTAY, A.: Die Prostitution und die Proletarische Jugend. Jugend-Internationale 1920/21. 3. sz.

KUN, BÉLA: Die Hände weg, — die Hilfe her! Internationale Presse-Korrespondenz 1921. 17. sz. — Die Lage in Ungarn. U. o. 1921.

19—20. sz. — Le réveil du prolétariat hongrois. La Correspondance Internationale 1921. 15. sz. — Les portes des prisons s'ouvrent. U. o. 1921. 7. sz. — Martow contre le menchévisme. U. o. 1921. 11. sz. — Martow — gegen die eigenen Illusionen. Internationale Presse-Korrespondenz. 1921. 14. sz.

KUNFI, SIGMUND: Der Sonne entgegen! Der Kampf. 1923. 4—5. sz. — Die Bedeutung der ungarischen Wahlen. U. o. 1922. 7. sz. — Die Friedenspolitik des Proletariats. U. o. 1923. 2. sz. — Die Interventionspolitik gegen Österreich. U. o. 1922. 11. sz. — Krisen im Britischen Reich. U. o. 1922. 4/5 sz.

LANDLER, EUGEN: Das «konsolidierte» Horthy-Ungarn. Internationale Presse-Korrespondenz. 1924. 2—3. sz. — Sozialdemokratische Prozeßkontrolle — eine Komödie. U. o. 1922. 78. sz.

LASSEN: Amerikas ungarische Arbeiterschaft für die in den Horthy-Kerkern Leidenden. U. o. 1923. 15. sz.

LÉKAI, JOHANN: Das Abendlicht geht aus. Jugend-Internationale. 1920/21. 10. sz. — Maierinnerungen, Budapest. 1919. U. o. 1920/21. 9. sz. — Die Totenlichterfabrik. U. o. 1920/21. 2. sz. — Der wirtschaftliche Kampf der jugendl. Arbeiter vor der Übernahme der Macht. U. o. 1920/21. 8. sz. — Zur Frage der Sozialistischen Reorganisation der Arbeit. U. o. 1920/21. 5. sz.

LENGYEL, J.: Två slags omdömen. Zimmerwald kommunistisk månads tidskrift. 1921. 4. sz.

LENGYEL, JULIUS: Zur Frage der Reorganisation der Arbeit. Jugend-Internationale 1920/21. 10. sz.

LÖWINGER, ANDOR: Sklavenzucht. U. o. 1922. 6. sz.

LUKÁCS, GEORG: Organisatorische Fragen der revolutionären Initiative. Die Internationale é. n. III. évf. 8. sz. — Partei- und Jugendbewegung in Ungarn. Jugend-Internationale 1920/21. 9. sz. — Spontaneität der Massenaktivität der Partei. Die Internationale é. n. III. évf. 6. sz. — Zur Frage von «Partei und Jugend». Jugend-Internationale. 1920/21. 11. sz. — Zur Frage der Bildungsarbeit. U. o. 1920/21. 7. sz.

M.: Das Parlament der Mörder, Räuber und Defraudanten. Jüdischer Preßbericht. 1920. 11. sz.

MAGYAR, LUDWIG: Der große Prozeß. Internationale Presse-Korrespondenz. 1922. 99. sz. — Die Moskauer landwirtschaftliche Ausstellung. U. o. 1923. 36, 37, 39, 40. sz. — Justizschmach und Justizkomödie in Moskau. U. o. 1922. 140. sz. — Kleine Notizen zum großen Pro-

zeß. U. o. — Stimmungsbilder zum SR. Prozeß. U. o. 1922. 139. sz. — Was wird im SR. Prozeß bewiesen? U. o. 1922. 127. sz.

MOSES JULIUS: Ungarn als Räterepublik. Der Arbeiter-Rat. 1919. 39, 40, 42. 1920. 1, 2, 11—13. sz.

ORIENS: En dialog om litteratur och revolution. Zimmerwald kommunistisk månads tidskrift. 1921. 3. sz.

POGÁNY, JOSEPH: Die neue Etappe in Ungarn und das Proletariat. Internationale Presse-Korrespondenz. 1922. 9. sz.

RÁKOSI, M.: Das Programm der italienischen Fascisten und seine Verwirklichung. U. o. 1923. 11. sz. — Die italienische Lehre. U. o. 1922. 197. sz. — Die neue Stellungnahme der K. P. B. U. o. 1923. 29. sz. — Die Sitzung der erweiterten Exekutive. U. o. 1922. 102. sz.

RÉVAL, J.: Das Ergebnis der Wahlen in Ungarn. U. o. 1922. 102. sz. — Wirtschaftliches aus Ungarn. U. o. 1924. 8. sz.

RÓNAI, ZOLTÁN: Kapitalistische und sozialistische Interventionspolitik. Der Kampf 1924. 2. sz.

RUDAS: Vorwärts! Die rote Fahne 1912. 1061. sz. politik. Der Kampf. 1924. 2. sz.

RUDAS, BÉLA: Die inneren Widersprüche des weißen Terrors. Jugend-Internationale. 1921. 6. sz.

RUDAS, LADISLAUS: Kastrierter Marxismus. Die Internationale é. n. IV. évf. 12—13. sz.

SCHÄFTER, RICHARD: Die ungarische Gewerkschaftsbewegung. Der Arbeiter-Rat. 1920. 7. sz.

SEBIO: Der Bankrott der Assimilationspolitik. Jüdischer Preßbericht. 1920. 9. sz. — Die Damen des weißen Terrors. U. o. 1920. 8. sz. — Hartmann, Ujfehértó. U. o. 1920. 12. sz.

SINGER, Ernő: Der weiße Terror und die ungarischen Jugendlichen. Jugend-Internationale. 1922. 6. sz.

SENDE, PAUL: Wissenschaft und Autorität. Der Kampf. 1922. 9—10. sz.

VARGA, EUGEN: Die Agrarpolitik des proletarischen Staates. Neue Erde. 1920. 8—9. sz. — Les arguties socialistes et la nouvelle politique des soviets. La Correspondance Internationale 1921. 12. sz. — Diktatur des Proletariats und sozialdemokratischer Sozialisierungsschwindel. Internationale Presse-Korrespondenz 1921. 21. sz. — Es gibt keine «endgültige» Lösung! U. o. 1923. 17. sz. — Die Genua-Konferenz und die Weltwirtschaftslage im April 1922. U. o. 1922. 67. sz. —

Die Krise Rußlands und die Weltwirtschaftskrise. U. o. 1922. 64. sz. — La nouvelle politique économique de la Russie. La Correspondance Internationale 1921. 9. sz. — Die neue Wirtschaftspolitik Rußlands. Internationale Presse-Korrespondenz 1921. 17. sz. — Die Neuorganisation der russischen Industrie. U. o. 1921. 19—20. sz. — Die Parole der Arbeiter- und Bauernregierung. U. o. 1923. 25. sz. — Das Problem der Stabilisierung der Mark. U. o. 1924. 8. sz. — La réorganisation de l'industrie russe. La Correspondance Internationale 1921. 16. sz. — Ruhrbesetzung — deutsche und französische Industrie. Internationale Presse-Korrespondenz 1923. 11. sz. — Die russische Getreideanleihe. U. o. 1922. 136. sz. — Que faut-il au relèvement de la Russie? La Correspondance Internationale. 1921. 24. sz. — Die Weltwirtschaft im ersten Vierteljahr 1922. Internationale Presse-Korrespondenz 1922. 51. sz. — Die Weltwirtschaft im dritten Vierteljahr 1922. U. o. 1922. 208. sz. — Die Weltwirtschaft im vierten Vierteljahr 1922. U. o. 1923. 18. sz. — Die Weltwirtschaft im ersten Vierteljahr 1923. U. o. 1923. 68. sz. — Das Weltwirtschaftsjahr 1923: U. o. 1924. 4. sz. — Wirtschaft und Wirtschaftspolitik im vierten Vierteljahr 1922. Die Arbeit 1923. 6. sz. — Die Wirtschafts- und Finanzlage vor Genua. Internationale Presse-Korrespondenz 1922. 40. sz.

WAGERECHT, FRANZ: Magyariens Schuld — Ungarns Sühne. Die Wage 1923. 5. sz.

WINKLER, M.: Haut die Juden! Jüdischer Preßbericht 1921. 20. sz.

GORIUPP ALISZ.

Az első hazai hivatalos névbélyegző.

(Négy szövegközi hasonmással.)

A névaláírás nálunk eleinte nem volt feltétele valamely okirat hitelességének. Ehhez elégséges volt a kiadó vagy kiállító pecsétjének reányomása, vagy függesztése. Magyar vonatkozásban az első aláírt oklevélnek NÁPOLYI LÁSZLÓ ellenkirály 1403 okt. 19-én kelt, Sebencio Trau és Spalato városok részére szóló kiváltságlevelét tekinthetnők¹ amennyiben ez a legelső oklevél, melyet magyar király aláírt. Ez a kivételes eset azonban nem hazai, hanem olasz eredetre mutat s jelentősége a mi szempontunkból annál alárendeltebb, mert hiszen — mint ismeretes — az ellenkirály az országba be se tette a lábát. Hazai gyakorlatban ilyenmü névaláírás először Ulászlónál fordul elő, azután

Nemz. Múz. lev. : Törzsanyag.